

BARBU IONESCU

1904—1980

La 2 iulie 1980 s-a stins din viață Barbu Ionescu, un om care și-a dăruit viața unui nobil ideal, cunoașterea istoriei meleagurilor natale. S-a născut în Oltenița la 4 septembrie 1904. A urmat cursurile liceului Mihai Viteazul din București. Elev fiind, în vîrstă de 15 ani, fără pregătire specială și fără a urma exemplul cuiva, Barbu Ionescu începe să cerceteze împrejurimile orașului Oltenița, pentru a găsi urme de viață și de locuire omenească din secolele și din milenii trecute, preocupare care nu putea să apară atunci altfel decît bizară. Tînărul a intuit că resturile modeste — cioburi de oale, așchii de cremene, bucăți de vetre etc. — care se găsesc în unele locuri în urma plugului, în malurile abrupte ale riurilor sau în margini de terase, au importanță istorică. El a văzut ceea ce alții nu vedeau, că în zona orașului Oltenița există în multe locuri asemenea resturi, în special cioburi de vase de lut, că acestea se deosebesc de la un loc la altul, sau că cele din anumite puncte se aseamănă. El a înțeles că asemenea descoperiri trebuie să corespundă și să caracterizeze anumite epoci. Impresia de la început a devenit convingere și tînărul a continuat singur dar cu credință fermă un drum pe care n-a mai mers nimeni. Un stimulent puternic a fost pentru el descoperirea, în 1922 a unui bogat și frumos material arheologic pe dealul Gumelnița din apropierea Olteniței, care i-a adus recunoașterea valorii activității sale. Oferind în 1924 Muzeului Național de Antichități descoperirile de pe dealul Gumelnița, a primit

de la directorul acestei instituții, Vasile Pârvan, o scrisoare de mulțumire. Importanța descoperirilor lui Barbu Ionescu a determinat, curînd după aceea, cercetările lui Vladimir Dumitrescu, care aveau să definească cultura specifică perioadei eneolitice din spațiul balcano-dunărean, cultură denumită „de tip Gumelnița”.

Activitatea arheologică a lui Barbu Ionescu a continuat și în acei ani, mulți la număr, cînd, ocupînd postul de contabil, folosea timpul liber, duminicile și concediile, pentru a cerceta noi locuri și a aduna tot mai multe materiale arheologice. Pasiunea pentru această muncă i-a dat tăria să învingă greutăți și opreliști, neînțelegerea multora. La aceasta a contribuit și familia, în care a avut un sprijin moral, Barbu Ionescu fiind un soț și un tată mult apreciat.

Un important eveniment în viața lui Barbu Ionescu, dar și a orașului Oltenița, cu consecințe pozitive pentru cercetările arheologice din această parte a țării, a fost înființarea în 1957 a unui muzeu la Oltenița. Muzeul inaugurat în 1958 s-a constituit exclusiv din colecția arheologică a lui Barbu Ionescu, care în sfîrșit, în calitate de director al respectivei instituții, putea să se dedice numai arheologiei. În noua situație, Barbu Ionescu a înțeles necesitatea colaborării cu Institutul de arheologie. Săpăturile efectuate de cercetători ai Institutului de arheologie în așezări sau necropole identificate de Barbu Ionescu au contribuit la rezolvarea multor probleme privind toate epocile, începînd cu epoca neolitică și încheind cu epoca medievală.

Barbu Ionescu și-a dat concursul la numeroase șantiere arheologice. Numele său este legat de cercetările de la Oltenița-„Renie”, Gumelnița, Chirnogi, Căscioarele, Radovanu, Budești, Mitreni, Ulmeni, Sultana, Vlădiceasa și altele.

Barbu Ionescu n-a fost niciodată mulțumit de ceea ce realizase. Ca director a continuat ori de cîte ori a avut posibilitatea cercetările în zonă, descoperind de fiecare dată noi stațiuni arheologice. Zona dintre Valea Mostiștei și Prundu, de la Dunăre și pînă la nord de orașul Budești, cutreierată de Barbu Ionescu în lung și în lat, vreme de circa 60 de ani, este una din zonele cele mai bine cunoscute din punct de vedere arheologic din țară.

Activitatea sa n-a încetat nici după pensionare, în 1975, el continuînd să lucreze atît în muzeu, cît și pe teren. În ultimii ani pregătea un repertoriu arheologic al zonei cercetate vreme de șase decenii. Textul repertoriului, de peste 100 de pagini, consemnează sute de puncte cu descoperiri arheologice. Publicarea acestui repertoriu va fi extrem de utilă pentru istoria străveche și veche a sudului Munteniei.

Fire deosebit de blîndă și modestă, era în același timp dîrz atunci cînd interesele muzeului sau ale cercetării o cereau. Principala sa satisfacție era îmbogățirea muzeului cu obiecte de importanță istorică și artistică, era amărit atunci cînd, nu rare ori, entuziasmul său se lovea de neînțelegere, sau indiferență. Nu urmărea afirmarea personală. Prin pasiunea sa și munca sa perseverentă de o viață acumulasese multe cunoștințe și totuși, excesiv de modest, nu se încumeta decît foarte rar să publice unele din descoperirile sale. Redactarea repertoriului arheologic, în ultimul

timp, este rezultatul insistenței unor colegi de la Institutul de arheologie, care l-au convins de necesitatea unei asemenea lucrări.

Pentru a aprecia valoarea reală a contribuției lui Barbu Ionescu la progresul cercetărilor arheologice românești, trebuie să comparăm stadiul cunoașterii istorice pe baza arheologiei a zonei orașului Oltenița dinainte de 1958, cu stadiul actual, care se datorează în foarte mare măsură activității sale.

Sebastian Morintz

